

Enver Tahiraj, Univerzitet sporta i rekreacija “Eurosport”, Priština
Fikret Shatri, Ministarstvo sporta, Priština, Kosovo
Afërdita Fazlija

RASPODELA SPORTSKIH SREDSTAVA U KOSOVO

1.UVOD

U žiži institucionalnog života, sport Kosova je iskazao svoj rast u aktivnostima, razvoju i vidnoj funkcionalizaciji. U ovom pravcu učinjeni su vidni koraci ka razvoju organizativne strukture u oblasti reformisanja federacija, društava i sportskih klubova. Po hirearkijskom planu, definisani su izveštaji, zadaci i institucionalne odgovornosti pomoću pravilnika (administrativnih upustva) na snazi a u međuvremenu je obavljen veliki posao u pravcu pripreme, obrađivanja, definisanja i procesuiranja zakona o sportu u parlamentu.

Aktivnosti Departmana Sporta u okviru Ministarstva Sporta oslanjaju se na nekoliko programskih politika koji su u razvoju i u reakciji sa potrebama sporta, razvojnih planiranja kratkoročnih i srednjoročnih rokova, dok njihova sadržajna i kvalitetna realizacija je uslovljena i ograničena od nedovoljnog budžeta.

Sport, pomoću programske politike podržava se i ujedno se oslanja njegov razvoj, imajući u vidu poteškoće po kojima prelazi naše društvo i same sportske aktivnosti zemlje. Ima sportskih klubova i federacije sporta koje obavljaju sportske aktivnosti uz poteškoće materijalne prirode i u slučajevima kada se radi o uspešnim klubovima i učešću u međunarodnim takmičenjima.

2.CILJ

Cilj ovog rada je informisanje i poznavanje o upravljanju materijalnim sredstvima, programskom politikom i podizanjem nivoa sporta, uključujući sva doba starosti koji žive u zemlji i pronalaženje načina da se upozna javnost o sportu kako bi se masivizirao, podržavao i podsticao za sve u stručnom, neposrednom radu rukovodećih organizacija, klubovima i federacijama, upravljanja sporta i sponzorisanja. Ministarstvo Sporta, odnosno Departman Sporta podržava projekte koji su u okviru programske politike prema projektima i prioritetima za dalje unapređivanje školskog, takmičarskog i infrastrukturnog sporta.

Programska politika ima za cilj podržavanje prioriteta kao što su:

- Materijalna podrška reformisanih klubova na osnovu podzakonskih akata usvojeni od strane departmana sporta i u skladu sa pravilnicima sportskih federacija;
- Materijalna podrška za reprezentacije koji imaju dobre rezultate, regionalnog nivoa i šire;
- Materijalna podrška seminarima za trejnere, sudije i administratora sporta;
- materijalna podrška za projekte koji pokrivaju obeležavanje značajnih nacionalnih datuma i tradicionalne sportske manifestacije;

- Podrška ponovnom aktiviziranju prethodnih klubova, uz prioritet za olimpijske sportove;
- Materijalna podrška za projekte koji se realizuju u saradnji i samofinansiranju sa opštinskim departmanima za sport, nevladinih društva i diplomatskim kancelarijama u zemlji.
- Podrška o izgradnji, održavanju i funkcionaliziranju otvorenih i zatvorenih sportskih objekata.
- Materijalna podrška za klubove manjina, itd.

3. FINANSIRANJE OD STRANE MINISTARSTVA SPORTA

Planiranje finansijskih sredstava za 2010 godinu je obavljeno od strane Ministarstva Sporta za potrebe sportske infrastrukture, federacija, klubova učesnika u domaćim i međunarodnim takmičenjima koji su pomognuti uglavnom od centralnog nivoa, odnosno departama sporta u okviru ministarstva sporta. Svi ovi brojevi podaci obavljajuće u nastavku, uz organizovanje, nivoa i takmičenja.

Tabela 1. Finansiranje za federacije i ostale programe iznosi više od 1,120.000 evra za 2010 godinu.

1	Atletski federacija	35.000
2	Kosarkaski federacija	66.200
3	Bodibilding federacija	1.300
4	Bokserske federacija	39.500
5	Futballski federacija	78.500
6	Rukometni federacija	96.600
7	Džudo federacija	37.700
8	Karate federacija	23.700
9	Kik-box federacija	35.600
10	Rvački federacija	40.100
11	Plivačke federacija	23.300
12	Dizanje tegova Federacije	7.100
13	Ping-pong federacija	51.400
14	Biciklizam federacije	32.200
15	Šahovski federacija	18.800
16	Pucanje federacija	11.400
17	Streljastvo federacija	2.300
18	Ski federacija	10.300
19	Tekvondo federacija	4.150
20	Slepih federacija	5.500
21	Teniski federacija	17.850
22	Odbojkaski federacija	14.370
23	Skolski federacija sporta	3.100
24	Olimpijski komitet	10.900
25	Intrenacionalizacija sporta	44.100
26	Različitih klubovi	68.100

27	Kampovi	71.000
28	Seminari	30.400
29	Lokalnih i međunarodnih turnira	135.500
30	Različite sportske aktivnosti (rekreaciju) i naučne	104.000

U tabeli 1, na gornjem delu vidi se finansiranje svih federacija, olimpijskog komiteta, internacionalizacija sporta, seminari i razni kampovi, turniri i sportske rekreativne i naučne aktivnosti. Iz ovih brojčanih podataka, 1.120.000 evra su sponzorirani od strane ministarstva sporta, odnosno departmana sporta, čija cifra je 2010 godine a koja je podeljena za sport. Kada je reč o sportskoj infrastrukturi u nastavku dostavićemo sledeće podatke.

Tabela 2. *Finansiranje za sportsku infrastrukturu, čiji je iznos od 1,900,000 evra (samo sredstva od ministarstva sporta)*

Br.	Sportske infrastrukture	Iznos	Suma
1.	Gradevina sportske salle	7	1.700.000
2.	Renoviranje sportske salle i stadioni	7	230.000

Izgradnja, održavanje, (renoviranje), sportskih objekata i stadiona koji je dat na gornjoj tabeli, ne ispunjava dalje potrebe, ali od onoga što se vidilo, ovaj iznos se nastavlja i svake godine se povećava za investicije i potrebe. Osim ovog iznosa koje daje ministarstvo sporta, nakon šestomesečnog perioda vrši se i sagledavanje budžeta a zavisno od potreba i investicija, ova cifra može se kretati ali samo na centralnom nivou. Od 22 sportskih objekata koji su trenutno po opštinama, 12 su za korišćenje, neke se renoviraju a 10 sportskih objekata već se grade.

Kada je reč o otvorenim objektima ili stadiona, može se reći da postoje 39 takvih koji su evidentiranih a od njih polovina ne ispunjava kriterijume dok za ostale se zahteva intervenisanje za njihovo dopunjavanje.

4.ZAKLJUČAK

Ovaj rad koji je prezentovan kao model, tiče se podizanja upravljačkih, sportskih i infrastrukturnih kapaciteta koji u ovom trenutku su obavezni, iako zemlja još je zavisna od prihoda centralnog nivoa što još nedostaje podrška na javnoj privatnoj relaciji a naročito od sportstke infrastrukture koja je kapitalna investicija i zahteva maksimalni budžet. Za korisnike budžeta, odnosno federacija, klubova, sportske infrastrukture i ostalih organizacija koje obavljaju aktivnosti, možemo reći da je interes zemlje, uključivanje, unapređivanje i stvaranje boljih uslova za sportiste i onih kojih se bave rekreativnim sportskim aktivnostima te ujednom stvaranjem navedenih uslova stvaraće se i budžet.

S toga, trebaju se preduzimati dovoljne mere za povećanje budžeta u vremenskom trajanju od nekoliko godina što bi uticalo na povećanje broja sportskih objekata i njihovo što racionalno upravljanje na regulisanju sportskih aktivnosti, što bi

u nastavku doprinelo stvaranje prihoda kako od bližih objekata tako ipračenja igara ili koncerata koji će se održati.

Što se tiče klubova i federacija, one treba dalje podržavati a ujedno treba funkcionisati i zakon o fiskalnim olakšicama za kompanije koje pomažu klubove i federacije, a učinak ozbiljnih kompanija koje želje sponzorirati pomoglo bi na poboljšanju sporta i uslova za održavanje sportskih aktivnosti.

LITERATURA

1. Dzeba, K.;Serdarusic, M. (1995) : SPORT I NOVAC, Zagreb.
2. Bartoluci, M. (1997): EKONOMIKA I MENAGEMENT SPORTA, Zagreb.
3. Bartoluci, M.; Skoric, S. (2009): MENADZMENT U SPORTU, Zagreb.
4. Lalazi, Y.; Kristo, I. (1998): SPORTSKI MARKETING, Tirana.
5. Kastratović, E. (2005): MENAGMNET U SPORTU, Montenegro sport academy, Podgorica.
6. Tahiraj, E. (2006): MARKETING U SPORTU, Seminarni rad, Pristina.
7. Tahiraj, E. (2008): UPRAVLJANJE SPORTSKOG KLUBA, Naučna i stručna časopisa sporta "eurosport", Pristina.

MATERIAL FUNDS ALLOCATION FOR SPORTS IN KOSOVO

This research is a model which contains financial expenditure presented for federations, clubs, the sports infrastructure, etc.

Mostly budget financing of sport in our country is done from the Ministry of sports-Sport Department. And The funds are claimed from federations, clubs and municipalities. Meanwhile municipalities or the local levels have a very insufficient budget, therefore we can say that they are depended on the small amounts they possess thereby they can never have enough capital investment (for the infrastructure of sport) but only for some important organization that do not include huge amounts thus the federations are oriented and forced to submit their projects at the central level.

So, the needs are even bigger and the states' interest is in gathering of more people and private companies in sports because from this it can come to the best method of improvement, organization of finances to which will be reflected even more the interest of people for sports and from this will be ensured also the budget for needs of this time.

To illustrate mention that sports federations have big requirements that neither the central level can not to fulfill, so is very good to cooperate private company in the sports because only this way can be advanced and organizing a assistance funds that are a part for the sports development .

Key words: *finance, ministry of sports, budget funds, the program of sports federations and organizations, the sports infrastructure.*